

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 19.4.2011
COM(2011) 218 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Krepitev odgovornosti EU pri razvojnem financiranju –
prispevek k medsebojnemu pregledu uradne razvojne pomoči EU**

{SEC(2011) 500 konč.}
{SEC(2011) 501 konč.}
{SEC(2011) 502 konč.}
{SEC(2011) 503 konč.}
{SEC(2011) 504 konč.}
{SEC(2011) 505 konč.}

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

**Krepitev odgovornosti EU pri razvojnem financiranju –
prispevek k medsebojnemu pregledu uradne razvojne pomoči EU**

KAZALO

1.	Uvod.....	2
2.	Razvojno financiranje EU na svetovni ravni	2
3.	Uspešnost EU v letu 2010	4
3.1.	Zagotovitev dodatnih sredstev za razvoj in svetovne izzive.....	4
3.1.1.	Podpora mobilizaciji domačih virov za razvoj.....	4
3.1.2.	EU je največja donatorica, vendar ciljev za leto 2010 ni dosegla.....	5
3.1.3.	Financiranje EU za boj proti podnebnim spremembam in za biotsko raznovrstnost...	6
3.1.4.	Inovativni viri financiranja in razvojni mehanizmi.....	7
3.1.5.	Uporaba uradne razvojne pomoči za povečanje zasebnih tokov	7
3.1.6.	Podpiranje trgovinske zmogljivosti držav v razvoju prek pomoči trgovini.....	8
3.1.7.	Preprečevanje prihodnjih dolžniških kriz v državah v razvoju.....	9
3.2.	Učinek pomoči EU	9
3.2.1.	Boljša poraba pomoči.....	9
3.2.2.	Globalno finančno upravljanje, krepitev držav v razvoju.....	9
4.	Sklepne ugotovitve.....	9

1. UVOD

Po svetovni krizi in lanskoletnih obnovljenih zavezah k spremljanju držav v razvoju pri doseganju razvojnih ciljev novega tisočletja je v tem sporočilu in spremnem delovnem dokumentu služb Komisije¹ podana analiza uspešnosti EU in njenih držav članic pri izpolnjevanju skupnih zavez za mobilizacijo domačih (davčno upravljanje) in mednarodnih virov za razvoj, povečanje zmogljivosti za trgovanje in naložbe, uradno razvojno pomoč, inovativne vire in mehanizme financiranja, učinkovitost pomoči, zadolževanje, financiranje podnebnih ukrepov ter zastopanost in upoštevanje stališč držav v razvoju v mednarodnih finančnih institucijah. Dokumenta razčlenjujeta napredek glede navedenih vprašanj ter prikazujeta, na katerih področjih je bila EU uspešna in na katerih je treba storiti več. Prav tako je prikazan napredek glede preglednosti in odgovornosti v mednarodnem sodelovanju: prvič so objavljeni odgovori držav članic, ki so se s tem strinjale, in odgovori Komisije na letni vprašalnik.

Sporočilo je hkrati prispevek h konferenci Združenih narodov o najmanj razvitih državah², ki bo v Istanbulu, ter forumu IV na visoki ravni o učinkovitosti pomoči³, ki bo v Busanu.

V sporočilu so povzeti predlogi za doseganje skupnih ciljev EU, proučeni načini premostitve okoli 50 milijard EUR velike vrzeli med sedanjimi ravni uradne razvojne pomoči in ciljem za leto 2015, zagotovljena pa je tudi podlaga za poročilo Sveta Evropskemu svetu za letno razpravo o tem, kako izpolniti cilje uradne razvojne pomoči do leta 2015⁴ v okviru medsebojnega pregleda uradne razvojne pomoči.

2. RAZVOJNO FINANCIRANJE EU NA SVETOVNI RAVNI

EU je bila doslej vodilna sila pri spodbujanju boljšega življenjskega standarda v državah v razvoju. Ko so se svetovni voditelji lansko jesen sestali v New Yorku na vrhu Združenih narodov o razvojnih ciljih novega tisočletja, si je EU prizadevala za sprejetje splošnega soglasja o skupnih ukrepih. Za uspešen boj proti revščini je bistveno, da se mobilizira več razvojnih sredstev iz vseh razpoložljivih virov. Vendar pa denar sam še ne pomeni razvoja. Države v razvoju so v prvi vrsti same odgovorne za svoj razvoj ter izboljšanje okvira politik in upravljanja. EU ni samo velikodušna donatorica, ampak z obsežnim izborom ukrepov tudi podpira države v razvoju pri njihovem prizadevanju za trajnostni razvoj, zlasti z oblikovanjem politik pomoči skupaj z državami partnericami, z zagotavljanjem, da so notranje politike EU v skladu z razvojnimi cilji, in z zagotavljanjem pomoči državam v razvoju za spoprijemanje z globalnimi izzivi. Za razliko od večine donatorjev si je EU zastavila količinske in kakovostne cilje, na podlagi katerih se lahko meri doseženi napredek.

Zaveze EU temeljijo na globalnem načrtu za razvojno financiranje⁵, ki zajema različne vire financiranja, čeprav ta načrt ne odraža dovolj sprememb v globaliziranem svetu, kot so novi uradni donatorji in vlagatelji, dobrodelne organizacije, sodelovanje med državami na jugu in

¹ Poročilo o odgovornosti EU pri razvojnem financiranju, SEC(2011) 500 final «*EU Accountability Report 2011 on Financing for Development*».

² Konferenca IV o najmanj razvitih državah, Istanbul, maj 2011.

³ Forum IV na visoki ravni, Busan, november 2011.

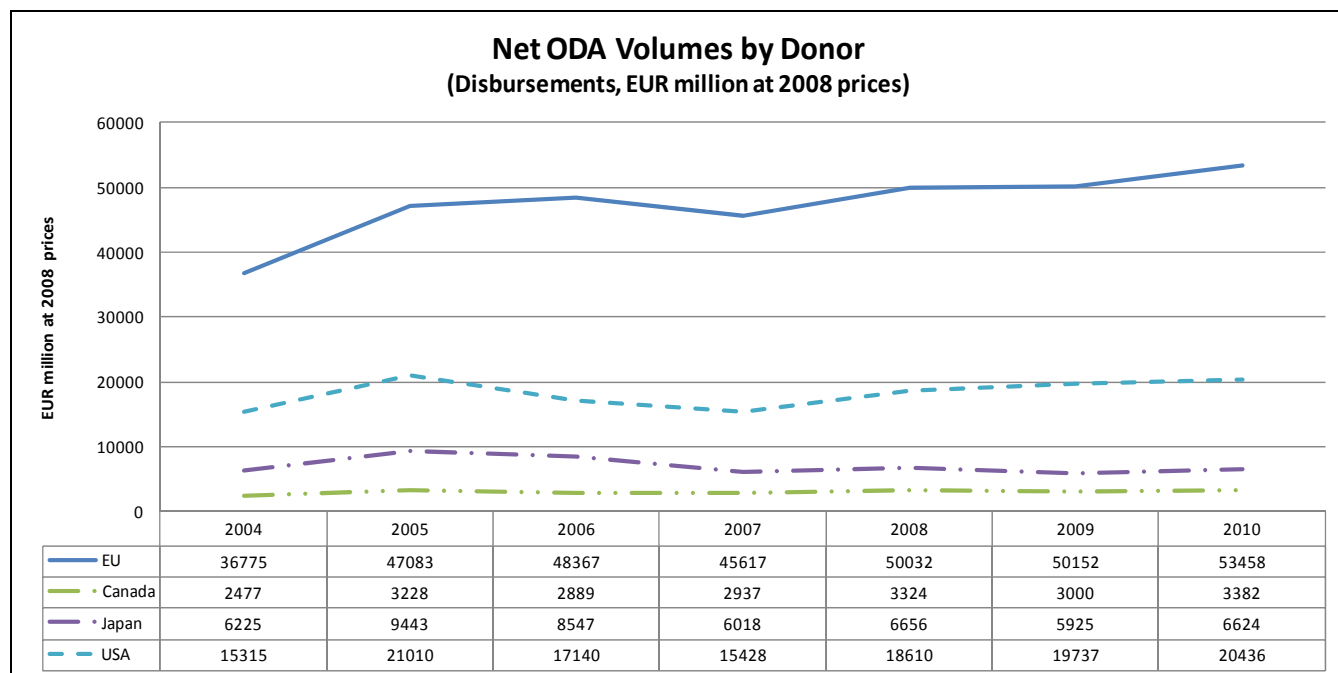
⁴ Sklepi Evropskega sveta z dne 17. junija 2010, odstavek 20.

⁵ Soglasje iz Monterreya iz leta 2002, deklaracija iz Dohe o razvojnem financiranju iz leta 2008.

dejavnosti zasebnega sektorja. Uradna razvojna pomoč je najbolj znan kazalnik zavezanosti uradnih donatorjev in glavna tema tega dokumenta, vendar pa ni edini vir mobiliziranih razvojnih sredstev.

EU in njene države članice so v obdobju 2004–2010 prispevale 57 % neto uradne razvojne pomoči državam v razvoju vseh donatorjev OECD/DAC in vseh donatorjev EU ter 65 % skupnega povečanja uradne razvojne pomoči v vrednosti 25,7 milijarde EUR. V letu 2010 je uradna razvojna pomoč, ki so jo dodelili donatorji OECD/DAC in EU, nominalno znašala 97,2 milijarde EUR. EU kot celota zagotavlja 58 % te pomoči. EU in njene države članice so kot največja svetovna donatorica obljubile, da bodo do leta 2015 izdatke za uradno razvojno pomoč povišale na 0,7 % skupnega bruto nacionalnega dohodka. Tako bi se poleg sedanjih 53,8 milijarde EUR dodelilo še dodatnih 50 milijard EUR.

Graf: Uradna razvojna pomoč EU in njenih držav članic ter drugih članic skupine G8, ki niso članice EU

Vir: OECD/DAC tabela 1

Poleg uradne razvojne pomoči obstajajo še drugi pomembni viri financiranja za države v razvoju. Na primer, svetovna nakazila migrantov naj bi po pričakovanjih v letu 2010 znašala približno 245 milijard EUR, zasebne dobrotelne ustanove pa po nekaterih izračunih zagotovijo približno 35 milijard EUR letno⁶. Globalni tokovi neposrednih tujih naložb so približno enako obsežni kot uradna razvojna pomoč, prav tako pa vse več pomoči državam v razvoju namenjajo tudi nove gospodarske sile, kot so Brazilija, Rusija, Indija in Kitajska. Čeprav so ti skladi drugačne narave in se upravljajo drugače kot uradna razvojna pomoč, pa bi lahko skupaj z njo bolje zadovoljili potrebe po spodbujanju razvoja in reševanju globalnih izzivov.

3. USPEŠNOST EU V LETU 2010

To sporočilo in spremni dokument ponazarjata, kako so EU in njene države članice izpolnjevale svoje različne zaveze. Kaže, da je bila EU kot celota na splošno uspešna pri uresničevanju svojih obljub, čeprav obstajajo odstopanja po posameznih vprašanjih in državah članicah.

3.1. Zagotovitev dodatnih sredstev za razvoj in svetovne izzive

3.1.1. Podpora mobilizaciji domačih virov za razvoj

Zagotavljanje več domačih virov se splošno šteje kot najpomembnejši način za doseganje trajnostnega razvoja in postopen izhod iz odvisnosti od pomoči. Državni proračuni držav v

⁶ http://www.hudson.org/files/pdf_upload/Index_of_Global_Philanthropy_and_Remittances_2010.pdf.

razvoju so zdaleč največji vir financiranja razvoja. S povečanjem finančne neodvisnosti od zunanje podpore se oblikujejo proračunske zmogljivosti, potrebne za financiranje razvojnih ciljev novega tisočletja, ter krepí povezava med državo in njenimi državljani.

V letu 2010 so EU in njene države članice še naprej izboljševale svoje metode sodelovanja s partnerskimi državami glede teh vprašanj, da bi lahko zagotavljale čim učinkovitejšo podporo, vključno z gradnjo zmogljivosti, za uporabo javnofinančnih prihodkov v državah v razvoju v skladu z načeli dobrega upravljanja v davčnih zadevah (preglednost, izmenjava informacij in poštena davčna konkurenca) kot del širših prizadevanj za izboljšanje njihovega vodenja in upravljanja javnih financ. EU bo še naprej spodbujala ta načela in državam v razvoju pomagala v boju proti davčnim utajam in škodljivim davčnim praksam, da se bo razvilo pregledno, kooperativno mednarodno davčno okolje.

EU je že okrepila svojo podporo Pobudi za preglednost v ekstraktivni industriji (EITI) kot uveljavljajočemu se svetovnemu standardu za preglednost prihodkov in odgovornost ter bo še naprej spodbujala prizadevanja držav v razvoju za izboljšanje upravljanja ekstraktivnih dejavnosti v njihovih državah. Prispeva tudi k večji usklajenosti politik za razvoj, npr. s prizadevanji, da bi večnacionalne družbe razkrile finančne podatke po posameznih državah, s čimer bi se povečala preglednost in izboljšalo upravljanje podjetij. Kar zadeva podjetja, dejavna v ekstraktivnih industrijah, ki kotirajo na borzi, Komisija v okviru revizije direktive o preglednosti, ki je trenutno predvidena za jesen, proučuje zakonodajo na tem področju. Okrepljena preglednost in boljše upravljanje podjetij bosta državam v razvoju pomagala optimizirati zbiranje prihodkov in čim smotrnejše porabljati proračunska sredstva za nemoteno zagotavljanje javnih dobrin in storitev.

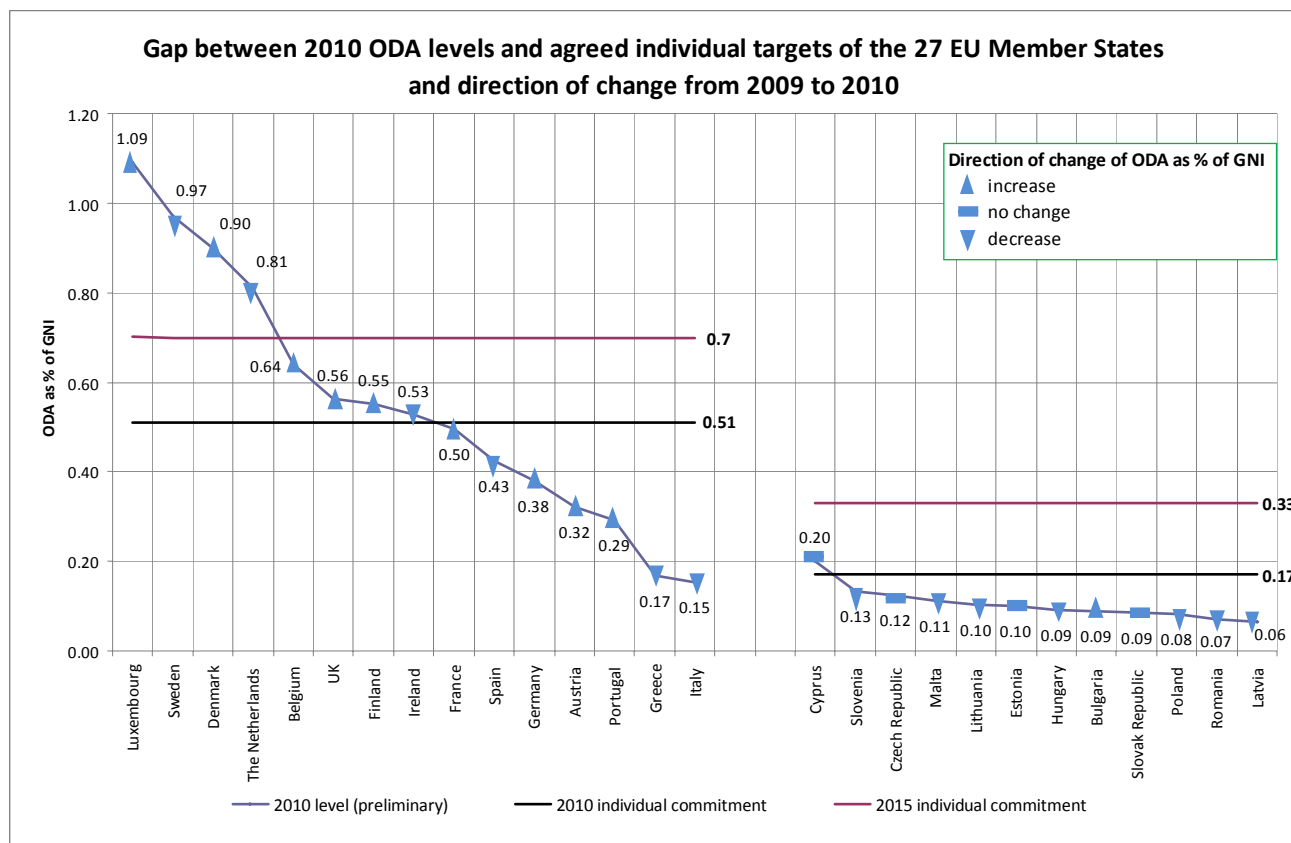
3.1.2. EU je največja donatorica, vendar ciljev za leto 2010 ni dosegla

EU je najbolj ambiciozna skupina donatorjev na svetu, ki se je zavezala, da bo do leta 2015 za uradno razvojno pomoč namenila 0,7% skupnega BND, kar je v skladu z dolgoletnim ciljem ZN. Evropski voditelji so se o tem skupnem cilju dogovorili leta 2005, in sicer na podlagi ciljev posameznih držav članic.

Del dogovora je bil vmesni skupni cilj 0,56 % uradne razvojne pomoči / BND do leta 2010. Medtem ko je bila s 53,8 milijarde EUR dosežena do zdaj najvišja raven pomoči, kar pomeni 0,43 uradne razvojne pomoči / BND, in čeprav je bilo kljub gospodarski recesiji mobiliziranih dodatnih več kot 4,5 milijarde EUR, države članice niso izpolnile vmesnega cilja. Zbranih je bilo 15 milijard EUR manj, kot je bilo obljubljeno.

Vendar pa med posameznimi državami članicami ostajajo velike razlike. Medtem ko si nekatere prizadevajo, da bi prispevale svoj delež k izvajanju skupnega dogovora, druge ne izpolnjujejo svojih zavez k skupnim rezultatom EU. To ogroža načelo pošteno notranje porazdelitve bremen v EU in je morda razlog za zmanjšanje obsega pomoči v nekaterih državah članicah, ki so doslej za uradno razvojno pomoč prispevale 0,7 % BND ali več. Če se vse države članice EU ne držijo dogovora, EU ne bo mogla doseči skupnega cilja za leto 2015. V zvezi s tem je zlasti zaskrbljujoče, da so nekatere države članice napovedale zmanjšanje uradne razvojne pomoči za leto 2011 in po njem, kar bo velika preizkušnja skupnih prizadevanj EU. Po poročilih Evropske komisije so bila v letu 2010 izvedena neto izplačila uradne razvojne pomoči v višini 14,95 milijarde EUR. V znesku so zajeta povratna sredstva v vrednosti 5,15 milijarde EUR v obliki ugodnih posojil EIB, ki se v glavnem financirajo iz lastnih sredstev EIB, nekoliko pa iz Evropskega razvojnega sklada in proračuna EU.

Graf: Prispevek držav članic k uradni razvojni pomoči v letu 2010 v % BND

Vir: OECD/DAC in letni vprašalnik EU o razvojnem financiranju

Uradna razvojna pomoč za Afriko: EU skupaj z državami članicami ostaja največja donatorica pomoči v Afriki. V letu 2009 je tej celini namenila za 20,5 milijarde EUR pomoči. Vendar pa je zaveze iz leta 2005 – da bo povečala uradno razvojno pomoč za podsaharsko Afriko in vsaj 50 % skupnega povečanja pomoči namenila tej celini – samo delno izpolnila. Medtem ko se je pomoč podsaharski Afriki od leta 2004 povečala za 2,7 milijarde EUR, je bilo afriški celini dodeljenih le 26 % skupnega realnega povečanja uradne razvojne pomoči.

Uradna razvojna pomoč za najmanj razvite države: V okviru skupnih zavez za dodelitev uradne razvojne pomoči je EU v letu 2008 obljubila, da bo do leta 2010 skupno namenila najmanj 0,15 % kombiniranega BND za uradno razvojno pomoč za najmanj razvite države. Ta cilj je EU le za las zgrešila: skupna uradna razvojna pomoč EU za najmanj razvite države je po razpoložljivih predhodnih podatkih v letu 2010 znašala 0,13 % BND. Leta 2009 je zastavljeni prag doseglo osem držav članic posamično, tri pa so najmanj tretjino svoje skupne uradne razvojne pomoči namenile najmanj razvitim državam, s čimer so izkazale svojo odločenost, da pomagajo najrevnejšim državam.

3.1.3. *Financiranje EU za boj proti podnebnim spremembam in za biotsko raznovrstnost*

Države v razvoju potrebujejo vse več pomoči za prilagajanje posledicam podnebnih sprememb in njihovo ublažitev. Pri pripravi konference glede Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja v Københavnu leta 2009 se je EU zavezala, da bo v obdobju

2010–2012 prispevala 7,2 milijarde EUR za **financiranje hitrega zagona podnebnih ukrepov v državah v razvoju**⁷. Leta 2010 je EU kot celota dodelila 2,34 milijarde EUR, kar je v skladu z njenim splošnim ciljem za obdobje 2010–2012⁸. EU proučuje tudi načine za izpolnitev zavez razvitih držav iz Kankunskih dogovorov, da se do leta 2020 iz različnih virov (javnih, zasebnih, dvostranskih, večstranskih in inovativnih virov) skupaj mobilizira 100 milijard USD na leto za zadovoljevanje potreb držav v razvoju⁹. Razvoj primerljivih in preglednih metod za merjenje, poročanje in preverjanje financiranja podnebnih ukrepov ostaja pomemben izziv. Medtem ko so EU in njene države članice že dosegle znaten napredek pri poročanju o izvajanju financiranja hitrega zagona na pregleden način, bodo nadaljnje izboljšave na tem področju, zlasti zaradi dolgoročnega financiranja, pomembne za ohranjanje zaupanja v mednarodni proces.

Pomembno mesto med ukrepi EU ima tudi varovanje biotske raznovrstnosti. Na konferenci o Konvenciji o biološki raznovrstnosti (CBD) v Nagoyi leta 2010 se je EU zavezala, da bo do leta 2020 precej povečala finančna sredstva, da bi lahko učinkovito izvajala strateški načrt za obdobje 2011–2020 in „sprejela učinkovite in nujne ukrepe za zaustavitev izgube biotske raznovrstnosti ..., s čimer bi prispevala... k blaginji ljudi in izkoreninjenju revščine“. Več držav članic je napovedalo občutna povečanja svojih zavez za ohranjanje biotske raznovrstnosti v državah v razvoju.

3.1.4. Inovativni viri financiranja in razvojni mehanizmi

Ker pomoč nikoli ne bo dovolj za zadostitev finančnih potreb držav v razvoju za uresničevanje razvojnih ciljev novega tisočletja in drugih mednarodno dogovorjenih razvojnih ciljev, se je EU zavezala, da bo resno proučila inovativne mehanizme financiranja z velikim potencialom za ustvarjanje prihodkov, da bi zagotovila predvidljivo financiranje za trajnostni razvoj¹⁰. Več držav članic EU že uporablja različne inovativne vire in mehanizme, s katerimi je bilo do zdaj za razvoj zbranih okoli 13 milijard EUR. Medtem ko nekatere države članice proučujejo dodatne vire in mehanizme, pa se še ni uveljavil skupni pristop EU k inovativnim virom in mehanizmom z največjim potencialom za ustvarjanje prihodkov. Mehanizmi za porabo prihodkov iz inovativnih virov morajo biti skladni z dogovorjenimi mednarodnimi načeli učinkovitosti pomoči in morajo preprečevati soobstoj vzporednih kanalov porabe sredstev.

3.1.5. Uporaba uradne razvojne pomoči za povečanje zasebnih tokov

Sodelovanje z **zasebnim sektorjem** kot spodbuda za vključujočo rast in trajnostni razvoj je področje, katerega veliki potencial EU že dolgo pozna. EU in države članice uporabljajo različne spodbude (naložbena jamstva, namenske sklade, posojila pod ugodnejšimi pogoji, podporo za skupna podjetja itd.) za spodbujanje zasebnih kapitalskih tokov v države v razvoju in v podporo močnejšemu mednarodnemu okviru za družbeno odgovorno ravnanje podjetij.

⁷ Kot del skupne zaveze razvitih držav, da zagotovijo nove in dodatne vire v višini skoraj 30 milijard USD za navedeno obdobje.

⁸ Glede na odgovore držav članic na letno raziskavo Komisije o razvojnem financiranju, glej Zvezek II, Priloga 4 k dokumentu SEC(2011) 501 final. Podatki, ki so jih predložile države članice, so bili nekoliko prilagojeni v primerjavi s predhodnimi podatki za poročilo EU o financiranju za hitri zagon za Cancun, ki ga je 6. decembra 2010 sprejel Svet.

⁹ Glej delovni dokument služb Komisije SEC(2011) 487 z dne 8. aprila 2012 o „povečanju mednarodnega financiranja podnebnih ukrepov po letu 2012“.

¹⁰ Sklepi Sveta z dne 15. junija 2010 o razvojnih ciljih novega tisočletja.

EU in njene države članice bi za mobilizacijo dodatnega financiranja lahko bolj kombinirale posojila in nepovratna sredstva ali uporabljale sredstva v instrumentih lastniškega kapitala ali instrumentih deljenega tveganja, med drugim tudi iz zasebnega sektorja, za kritje naložbenih potreb naših partnerskih držav. To bo obravnavano v prihodnjih predlogih politik o prihodnosti razvojne politike EU.

Nakazila migrantov, katerih zasebno naravo EU poudarja, so tudi pomembna vrsta prilivov v države v razvoju, ki lahko prispeva k razvoju. Nakazila iz EU v države v razvoju so tudi previdnih ocenah¹¹ znašajo približno toliko kot skupna uradna razvojna pomoč EU. Nihanja teh prilivov lahko močno vplivajo na življenjske pogoje prejemnikov v državah v razvoju. EU je obljubila, da bo znižala stroške prenosa nakazil in ga poenostavila¹². V ta namen so EU in države članice v letu 2010 nadaljevale svoja prizadevanja na več področjih, npr. izboljšanje podatkov, povečanje preglednosti in konkurence na trgu plačilnih storitev, financiranje projektov, povezanih z nakazili, podpiranje finančnih storitev v državah v razvoju in izboljšanje finančne pismenosti migrantov. Stroški nakazovanja sredstev so se v nekaterih državah članicah EU znižali, v drugih pa povišali¹³. Izzivi ostajajo: (i) pridobitev natančnih podatkov o večjih koridorjih, stroških nakazovanja sredstev in neformalnih prilivih iz EU; (ii) razširitev znižanja stroškov na prejemnike v državah v razvoju; (iii) oblikovanje spodbudnih okolij in (iv) izboljšanje dostopa do financiranja in finančne pismenosti.

3.1.6. Podpiranje trgovinske zmogljivosti držav v razvoju prek pomoči trgovini

Trgovanje na regionalnih in mednarodnih trgih ima velike možnosti za podporo vključujoči rasti ter je bilo pomembno gonilo mnogih zgodb o uspehu na področju razvoja. EU je dosledno podpirala države v razvoju, da bi trgovino uporabljale kot orodje za razvoj. EU kot celota je sklenila, da bo kot del svoje skupne strategije pomoči trgovini sprejela ukrepe za povečanje pomoči trgovini in okrepitev njenega učinka. Skupna letna pomoč EU trgovini je znašala 10,5 milijarde EUR v letu 2009¹⁴, s čimer je bila ohranjena rekordno visoka raven iz prejšnjega leta. Obseg pomoči v zvezi s trgovino, ki jo zagotavljajo EU in države članice in ki je del pomoči trgovini, se je v letu 2009 bistveno povečal, in sicer na skupno 3 milijarde EUR, kar je precej nad ciljem porabe (za obdobje po letu 2010) v višini 2 milijard EUR na leto.

V letu 2009 je Afrika postala največji prejemnik skupne pomoči EU v zvezi s trgovino in pomoči trgovini. Podatki za leto 2009 kažejo tudi, da se je močno povečala pomoč trgovini afriškim, karibskim in pacifiškim državam, in sicer na 3,6 milijarde EUR. Delež pomoči trgovini, ki jo EU in njene države članice zagotavljajo najmanj razvitim državam, je ostal stabilen, in sicer znaša 22 % skupne pomoči.

Poročila področnih uradov EU kažejo na zmerno izboljšanje postopkov, ki večajo obseg in učinkovitost pomoči trgovini, kot so obravnavanje trgovine v dialogu o politikah med donatorji in partnerji EU, povečanje povpraševanja partnerske države po pomoči trgovini, usklajevanje pri oblikovanju in izvajanju trgovinskih strategij, ocenjevanje trgovinskih potreb, skupne operacije in usklajevanje ter vključevanje strateških prednostnih nalog regionalnega gospodarskega povezovanja v nacionalne razvojne načrte in trgovinske strategije. Vsa ta področja zahtevajo stalno, intenzivno pozornost. V najmanj razvitih državah okrepljeni

¹¹ <http://data.worldbank.org/data-catalog/world-development-indicators>.

¹² Sklepi Sveta z dne 11. novembra 2008, skupno stališče EU za konferenco o financiranju razvoja iz Dohe.

¹³ <http://remittanceprices.worldbank.org/>.

¹⁴ Podatkov za leto 2010 še ni.

integrirani okvir za pomoč v zvezi s trgovino ponuja posebno priložnost, da se tem državam pomaga okrepiti dovzetnost za vprašanja v zvezi s trgovino in povečati dejansko pomoč trgovini.

3.1.7. Preprečevanje prihodnjih dolžniških kriz v državah v razvoju

EU in njene države članice prispevajo svoj delež k polnemu izvajanju pobud za večstranski odpis dolga in za močno zadolžene revne države. Vzdržnost dolga in tveganje, da države z najnižjimi in srednjimi dohodki znova zapadejo v dolgove, bo treba upoštevati pri razširitvi uporabe kombiniranja posojil in nepovratnih sredstev za pomoč državam v razvoju. Da bi se izognili novim dolžniškim krizam, je treba zagotoviti podporo izboljšanju zmogljivosti za dobro upravljanje dolga in odgovorne prakse dajanja in najemanja posojil.

3.2. Učinek pomoči EU

3.2.1. Boljša poraba pomoči

EU je spodbujala mednarodno skupnost k učinkovitejši porabi pomoči. Načela učinkovitosti pomoči, ki so navedena v Pariški deklaraciji in agendi za ukrepanje iz Akre, so bila vključena v operativni okvir EU za učinkovitost pomoči¹⁵, ki vsebuje obveznosti in mejnike, ki EU in njenim državam članicam omogočajo merjenje svojega napredka pri večanju učinkovitosti porabe uradne razvojne pomoči. Medtem ko več kazalnikov že kaže na delno izboljšanje, pa je potrebno nadaljnje ukrepanje, da se doseže skupni cilj optimalnega izkupička vrednosti za vloženi denar. Cilj mora biti izboljšanje razvojnega učinka pomoči EU kot celote. Te možnosti se bodo še dodatno proučile v sporočilih o načrtovanju skupne pomoči EU in o skupnem stališču EU za forum v Busanu v drugi polovici leta 2011. V Busanu bodo izkušnje z izvajanjem načel učinkovitosti pomoči proučene v širšem kontekstu razvoja. Eden prihodnjih izzivov bo opredeliti vlogo načel učinkovitosti pomoči v ukrepih pomoči, ki imajo velik učinek, in nadalje krepiti njihovo izvajanje na državni ravni.

3.2.2. Globalno finančno upravljanje, krepitev držav v razvoju

EU si dosledno prizadeva za večjo vlogo držav v razvoju v mednarodnih finančnih institucijah. V letu 2010 sta Mednarodni denarni sklad in Svetovna banka odobrila obsežne reforme upravljanja, npr. povečanje volilnega deleža in deleža kvot držav v razvoju in tranzicijskih držav. EU si mora prizadevati, da se bodo izvedle hitro v obeh institucijah. EU meni, da bi bilo treba ob naslednjem pregledu deležev v Svetovni banki, ki bo leta 2015, prispevke za Mednarodno združenje za razvoj, ki ima koncesijo Svetovne banke za dajanje posojil, trajno in zadostno meri upoštevati pri določitvi glasovalnih pravic ter tako zagotoviti ustrezne spodbude za vse delničarje, da bodo s svojo udeležbo zagotavljali dolgoročno finančno vzdržnost institucije. Poleg tega mora EU okrepiti usklajevanje v mednarodnih finančnih institucijah, da bodo zastopale enotno stališče glede ključnih vprašanj.

4. SKLEPNE UGOTOVITVE

Na podlagi ugotovitev poročila Komisija priporoča, da se sprejmejo naslednji ukrepi.

¹⁵ Prečiščeno besedilo z dne 11. januarja 2011, generalni sekretariat Sveta 18239/10.

- (1) EU in države članice morajo okrepiti svojo podporo prizadevanjem držav v razvoju pri **mobilizaciji domačih virov za razvoj v skladu z načeli dobrega upravljanja v davčnih zadevah**.
- (2) Ker države članice niso izpolnile vmesnega **cilja za uradno razvojno pomoč**, ki je bila za leto 2010 določena v višini 0,56 % BNP, bi morale v skladu s svojimi zavezami iz leta 2005:
 - (a) potrditi skupno zavezo EU za povečanje obsega uradne razvojne pomoči na 0,7 % kombiniranega BNP do leta 2015. Na podlagi jasnih dokazov, da lahko razvojna politika na ravni EU zagotovi visoko dodano vrednost, bi se moralo to povečanje opreti na obseg uradne razvojne pomoči same EU¹⁶;
 - (b) potrditi, da bodo dosegle svoje posamezne cilje za uradno razvojno pomoč, saj vsaka država članica, ki ne izpolni svojega dela dogovorjenega cilja, ogroža skupna prizadevanja EU za doseg cilja, ki znaša 0,7 % BNP:
 - zaveza držav EU-15, da čim prej dosežejo vsaj 0,51 % uradne razvojne pomoči / BNP in 0,7 % BND do leta 2015, medtem ko se države, ki so že nad to ravno, obvežejo, da bodo še naprej toliko prispevale;
 - zaveza držav EU-12, da si prizadevajo k čimprejšnji izpolnitvi stopnje uradne razvojne pomoči v višini vsaj 0,17 % BND in 0,33 % BND do leta 2015;
 - (b) sprejeti konkretne nacionalne ukrepe za uresničitev ciljev, vključno z uvedbo večletnih akcijskih načrtov in uveljavitvijo ciljev uradne razvojne pomoči v nacionalni zakonodaji;
 - (c) izmenjati v prihodnost usmerjene podatke o svojih posameznih ukrepih, ki ponazarjajo potek medletnega povečanja proračunov za uradno razvojno pomoč do leta 2015, in te podatke predstaviti v okviru letnega poročila Sveta Evropskemu svetu o uradni razvojni pomoči.
- (2) **Države članice bi morale potrditi in izpolniti skupne zaveze za povečanje uradne razvojne pomoči Afriki:** uradna razvojna pomoč Afriki se ni povečevala enako kot skupna uradna razvojna pomoč EU. Države članice bi morale povečati prizadevanja za zagotovitev najmanj polovice povečanja uradne razvojne pomoči afriški celini. EU in njene države članice bi morale uskladiti svoje dejavnosti, da bi afriškim državam, ki so najbolj potrebne pomoči, zagotovile več uradne razvojne pomoči.
- (3) **Države članice bi morale potrditi in izpolniti zaveze za povečanje uradne razvojne pomoči najmanj razvitim državam:** pri povečanju pomoči bi se morale osredotočiti na odpravljanje revščine in izpolniti cilj zagotavljanja vsaj 0,15 % BND za najmanj razvite države. K temu cilju morajo prispevati vse države članice EU.
- (4) EU in njene države članice bi morale razmisliti o krepitvi izvajanja zavez glede **učinkovitosti pomoči** ter se pri tem osredotočiti na usposabljanje partnerskih držav za vodenje njihovega razvoja v celoti in upravljanja pomoči, in sicer vključno z:

¹⁶ Pregled proračuna EU, COM(2010) 700, 19.10.2010.

- (a) nadaljnjim razvojem **skupnega načrtovanja** pomoči EU kot celote. Komisija bo predlog predstavila v drugi polovici leta 2011;
 - (b) **okrepitvijo** obstoječe **pospešene pobude EU o delitvi dela**, in sicer z njeno razširitvijo na širše omrežje za podporo izvajanju operativnega okvira EU za učinkovitost pomoči;
 - (c) skupnimi prizadevanji, ki temeljijo na izkušnjah EU pri izvajanju zavez učinkovitosti pomoči, za **pozitiven izid foruma v Busanu, ki bo usmerjen k rezultatom** in osredotočen na optimizacijo različnih ukrepov učinkovitosti pomoči za doseg razvojnih rezultatov na ravni partnerskih držav. Komisija bo predlog za skupno stališče EU za forum v Busanu predstavila v drugi polovici leta 2011.
- (2) V okviru **pomoči trgovini** morajo EU in njene države članice:
- (a) **okrepiti podporo najmanj razvitim državam** v obliki pomoči trgovini, npr. z namenjanjem več pozornosti zmogljivostim najmanj razvitih držav za oblikovanje in izvajanje strategij razvoja trgovine v podporo vključujoči in trajnostni rasti; nameniti posebno pozornost izkoriščanju potenciala okrepljenega integriranega okvira za pomoč v zvezi s trgovino za najmanj razvite države kot sredstva za usklajevanje zainteresiranih skupin in razvoj strategij;
 - (b) **izboljšati učinkovitost pomoči trgovini** na ravni države, npr. z boljšo uporabo ocenjevanja trgovinskih potreb, povečanjem učinkovitosti platform, namenjenih podpori razvoju trgovinskih strategij; ter izkoristiti priložnosti za povečanje obsega skupnega ukrepanja;
 - (c) dodatno **povečati podporo regionalnemu povezovanju**, tudi prek pomoči na nacionalni ravni;
 - (d) podpirati partnerske države pri lastnem spremljanju rezultatov in učinka pomoči trgovini ter napredka njihovih strategij za razvoj trgovine.
- (2) **Inovativni viri financiranja** lahko veliko prispevajo k premostitvi vrzeli v financiranju razvoja. Države članice bi morale osredotočiti prizadevanja na inovativne mehanizme z znatnim potencialom ustvarjanja prihodkov in zagotoviti, da se precejšen delež tovrstnih prihodkov porabi za države v razvoju.
- (3) Uradna razvojna pomoč se dopolnjuje s **financiranjem podnebnih ukrepov**, cilj obeh pa je podpiranje držav v razvoju pri oblikovanju lastne prihodnosti, „odporne na podnebne spremembe“:
- (a) donatorji EU in države v razvoju potrebujejo enotno razvojno strategijo, v kateri bodo upoštevane podnebne spremembe ter ki bo zajemala prilagajanje posledicam in njihovo blažitev;
 - (b) donatorji EU bi morali spodbujati druge akterje, da bi se pri financiranju podnebnih ukrepov ravnali po dogovorjenih načelih učinkovitosti pomoči;

- (c) v skladu s Kankunskimi dogovori predstavlja financiranje podnebnih ukrepov „nova in dodatna“ sredstva, vendar se stališča glede tega močno razlikujejo. Potreben je nadaljnji napredek za določitev ustreznega pristopa, s katerim bo zagotovljeno, da financiranje podnebnih ukrepov ne bo ogrozilo odpravljanja revščine in doseganja razvojnih ciljev novega tisočletja, kot je bilo dogovorjeno na zasedanju Evropskega sveta leta 2009.